

No 8 (8) (2017)

P.2

The scientific heritage

(Budapest, Hungary)

The journal is registered and published in Hungary.

The journal publishes scientific studies, reports and reports about achievements in different scientific fields. Journal is published in English, Hungarian, Polish, Russian, Ukrainian, German and French.

Articles are accepted each month. Frequency: 12 issues per year.

Format - A4

ISSN 9215 — 0365

All articles are reviewed

Free access to the electronic version of journal

Edition of journal does not carry responsibility for the materials published in a journal. Sending the article to the editorial the author confirms it's uniqueness and takes full responsibility for possible consequences for breaking copyright laws

Chief editor: Biro Krisztian

Managing editor: Khavash Bernat

- Gridchina Olga - Ph.D., Head of the Department of Industrial Management and Logistics (Moscow, Russian Federation)
- Singula Aleksandra - Professor, Department of Organization and Management at the University of Zagreb (Zagreb, Croatia)
- Bogdanov Dmitrij - Ph.D., candidate of pedagogical sciences, managing the laboratory (Kiev, Ukraine)
- Chukurov Valeriy - Doctor of Biological Sciences, Head of the Department of Biochemistry of the Faculty of Physics, Mathematics and Natural Sciences (Minsk, Republic of Belarus)
- Torok Dezso - Doctor of Chemistry, professor, Head of the Department of Organic Chemistry (Budapest, Hungary)
- Filipiak Pawel - doctor of political sciences, pro-rector on a management by a property complex and to the public relations (Gdansk, Poland)
- Flater Karl - Doctor of legal sciences, managing the department of theory and history of the state and legal (Koln, Germany)
- Yakushev Vasilij - Candidate of engineering sciences, associate professor of department of higher mathematics (Moscow, Russian Federation)
- Bence Orban - Doctor of sociological sciences, professor of department of philosophy of religion and religious studies (Miskolc, Hungary)
- Feld Ella - Doctor of historical sciences, managing the department of historical informatics, scientific leader of Center of economic history historical faculty (Dresden, Germany)
- Owczarek Zbigniew - Doctor of philological sciences (Warsaw, Poland)
- Shashkov Oleg - Candidate of economic sciences, associate professor of department (St. Petersburg, Russian Federation)

«The scientific heritage»

Editorial board address: Budapest, Kossuth Lajos utca 84,1204

E-mail: public@tsh-journal.com

Web: www.tsh-journal.com

CONTENT

ECONOMIC SCIENCES

<i>Baimedetov S., Ainabekova I.</i> PERFECTION OF OPERATIVE ACCOUNT OF OBLIGATIONS	4	<i>Panasenkova T.V.</i> ANALYSIS OF THE FACTORS THAT DETERMINE THE DEGREE OF ECONOMIC DEVELOPMENT OF RUSSIAN REGIONS	31
<i>Logutova T., Vashenko V.</i> THEORETICAL AND PRACTICAL ASPECTS OF RECRUITING.....	7	<i>Stebenyaeva T.V., Larina T.S., Yuraytina N.N.</i> DECISION MAKING INSTITUTIONAL AGENTS SPHERE OF HOUSING AND COMMUNAL SERVICES UNDER ITS COMPLEX MODERNIZATION ON THE BASIS OF ACCOUNTING FORMAL AND INFORMAL FACTORS	34
<i>Goncharenko D.V., Kartamysheva K.V.</i> THE INCREASE IN PRODUCTION EFFICIENCY THROUGH THE USE OF MES- SYSTEMS.....	11	<i>Dovhanyk N.M., Chaliuk Y.O.</i> INTERNATIONAL NON-GOVERNMENTAL ORGANIZATIONS AND SOCIAL RESPONSIBILITY	39
<i>Goncharenko D.V., Kartamysheva K.V.</i> THE CONSTRUCTION OF MULTIFACTOR REGRESSION MODELS TO PREDICT THE COST OF APARTMENTS IN SAMARA.....	13	<i>Shamray A.S.</i> PROBLEMS AND SPECIFIC OF USE OF MULTIMODAL TRANSPORTATION IN KRASNODAR DISTRICT	42
<i>Goncharenko D.V., Kartamysheva K.V.</i> OVERVIEW OF SPECIAL ECONOMIC ZONES IN RUSSIA.....	17	<i>Shevchenko O.M.</i> MORTGAGE CREDITING: GLOBAL MODELS AND FEATURES OF THEIR APPLICATION IN UKRAINE.....	46
<i>Levchenko K.K.</i> PROBLEMS AND TRENDS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF INCOMING TOURISM IN THE REGION...	19		
<i>Mikhailova L.I., Nekhay V.V.</i> APPLICATION FOR CONSOLIDATED MARKETING SOLVE THE PROBLEMS PRODUCT SALES OF AGRICULTURAL ENGINEERING.....	21		

HISTORICAL SCIENCES

<i>Araslanova V.A.</i> CURRENT TRENDS IN ARCHIVING PERSONNEL DOCUMENTS IN RUSSIAN FEDERATION.....	50	<i>Chepurda G.M.</i> RETROSPECTIVE ANALYSIS ATTEMPTS TO IMPROVE VIVO AGRICULTURE OF UKRAINE	56
<i>Goncharenko A.V.</i> THE EUROPEAN UNION IN THE INTERNATIONAL ECONOMIC POLICY OF GREAT BRITAIN (1997–2007).....	52		

PEDAGOGICAL SCIENCES

Glebova Z.V.

THE DEVELOPMENT OF LANGUAGE
PERSONALITY OF A PUPIL IN THE STUDY
OF LOAN WORDS ON THE BASIS OF
CULTURE ORIENTED: TYPOLOGY OF THE
JOBS IN Yu. KARAULOV 63

Romanovskiy O., Holoveshko B.

LEVEL OF FORMEDNESS OF LEADERSHIP
QUALITIES OF FUTURE SPECIALISTS IN
ADMINISTRATIVE MANAGEMENT: THE
RESULTS OF THE ASCERTAINING
EXPERIMENT 67

Dzekun Yu.

PEDAGOGICAL CONDITIONS OF
DEVELOPMENT OF CREATIVE POTENTIAL
OF A FUTURE MANAGER OF THE
ECONOMIC SPHERE IN THE PERIOD OF
STUDY AT THE UNIVERSITY 72

*Syniachenko O.V., Iegudina Ye.D.,
Pasiyeshvili L.M., Yermolayeva M.V.,
Khaniukov A.A.*

ANALYSIS OF THE RESULTS OF
TEACHING THE SUBJECT "GENERAL
PRACTICE – FAMILY MEDICINE" IN THE
UNIVERSITY 76

PHILOLOGICAL SCIENCES

Burbelo V.B.

SEMANTIC DYNAMICS OF IDENTITY
CONCEPTUALIZATION IN FRANCOPHONE
CULTURAL AREA 81

Kosyakova Ya.S.

THE CONCEPTUAL DYAD OF "FRIEND OR
FOE" AS A KEY PRAGMATIC CATEGORY
OF POLITICAL DISCOURSE 85

Moysey A., Skakun I.

PHILOSOPHICAL-ANTHROPOLOGICAL
ASPECTS MODERN EUROPEAN
PHILOSOPHY 87

*Tumanova A.B., Nutpaeva T.Zh.,
Grigoryeva I.V.*

ARTISTIC DISCOURSE: ITS DEFINITION
AND STATUS IN MODERN
LINGUISTICS 91

POLITICAL SCIENCES

Orgiets O.

THE PRINCIPLES OF FORMING AND
DEVELOPING THE INSTITUTIONAL
MEMORY IN THE GOVERNMENTAL
BODIES 96

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

Mikhaylovsky M.N.

SOCIO-PSYCHOLOGICAL ASSESSMENT OF
MEDICAL STUDENTS PREPARE FOR
PROFESSIONAL ACTIVITIES 101

Patosha O.

THE FACTORS OF CONSUMER
PREFERENCES TOWARDS
DOMESTICALLY PRODUCED GOODS
FORMATION: A THEORETICAL
ANALYSIS 105

Khammatova R.S.

THE USE OF INTERACTIVE
TECHNOLOGIES IN TEACHING 108

SOCIAL SCIENCES

Zulkorneeva L.I.

THE PROBLEM OF MEASURING THE
QUALITY OF LIFE OF THE REGION 111

В процессе конкретной языковой интерпретации гипотетическая модель модифицируется и коррелируется. Категориальные сферы-концепты «свое - чужое» в политическом дискурсе наполняются содержанием, репрезентирующим социально-политическую модель общества и стереотипы восприятия социального мироустройства. Формирование категориальных сфер диад «свой – чужой» в публицистике во многом обусловлено эмоционально-когнитивными процессами объединения/разобщения себя с другими представителями социума по разным основаниям: социальный статус, политическая позиция и этнический фактор. Данные базовые образования, формируют вектор «свойственности - чуждости» и получают несколько иную концептуализацию в современном политическом дискурсе. Так, доминирующая сема «национальное единство» трансформируется в базовое выражение расчлененности общества. Современное российское общество в публицистических текстах последних лет зачастую предстает как социальное гетерогенное и расчлененное по различным признакам. Так, социальный фактор становится конструктом целого ряда образований, репрезентирующих прежде всего социальную расчлененность людей. При этом доминирующее место в многоступенчатой общественной конфигурации занимает противопоставление двух крупных социальных групп: «народ» и «власть». В средствах массовой информации советского периода членение мира на сферы диады «свое - чужое» по социальному, политическому и этническому факторам являлось репрезентантом единства нации, её сплоченности и монолитности (нерушимое единство партии и народа)[3]. В политической коммуникации советского периода пространственная организованность по принципу «свое - чужое» касалась прежде всего противопоставле-

ния «нашего государства» идеологически чуждым нам странам.

Политическое расслоение социума сводится к выделению групп «наша партия - их партия», «единомышленники - оппоненты». Этническая самоидентификация выражается в выделении группы «россиян» и «иностранцев». Поэтому, для современного политического дискурса характерно не только внешнее противопоставление одного государства другому, но и интропротиположение (Москва - периферия, центр - окраина). Временная соположенность мотивирует выделение образований, соотносящих настоящий момент действительности с прошлым опытом человечества. При этом сегмент «прошлое» может надеяться как семой «отчуждение» (раньше было плохо - не наше время), так и семой «свое» (раньше было лучше - наше время).

Таким образом, концептуальная модель диады «свой – чужой» в политическом дискурсе представляет собой иерархическое образование ярко социологизированного характера, с динамичностью и амбивалентностью компонентов.

Список литературы

1. Бакумова Е.В. Коммуникативные характеристики институциональных типов политиков // Социальная власть языка. Воронеж, 2001. С. 91-96.
2. Китанина Э. А., Гармаш А. В. Концепты «свое / чужое» в современной лингвокультурологической ситуации // Молодой ученый. — 2016. — №7.4. — С. 23-26
3. Михалёва О.Л. Политический дискурс как сфера реализации манипулятивного воздействия: Автореф. дис. ... канд. филол. наук. Кемерово, 2004. 22 с.
4. Шейгал Е.И. Семиотика политического дискурса. Волгоград, 2000. 386 с.

Мойсей А.А.

доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук та українознавства Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет»

Скакун І.О.

кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних наук та українознавства Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет»

ФІЛОСОФСЬКО-АНТРОПОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ НОВОЄВРОПЕЙСЬКОЇ ФІЛОСОФІЇ

PHILOSOPHICAL-ANTHROPOLOGICAL ASPECTS MODERN EUROPEAN PHILOSOPHY

Moysey A.

Doctor of Historical Sciences, Chief of the Social Sciences and Ukrainian Studies in High Educational Establishment of Ukraine «Bukovinian State Medical University»

Skakun I.

PhD in philosophy, associate of professor of the Social Sciences and Ukrainian Studies in High Educational Establishment of Ukraine «Bukovinian State Medical University»

АНОТАЦІЯ

У статті розглядаються особливості філософсько-антропологічного дискурсу новоєвропейської філософії. Філософські напрями раціоналізму та емпіризму своєрідно тлумачили людину в тогочасній світоглядно-науковій картині світу. Наголошується на утвердженні концепції антропоцентризму в філософії Нового часу. Відзначається формування гносеологічних, аксіологічних та етичних норм антропологічних

концепцій. Актуалізація антропологічної тематики в філософії сформувала передумови використання потенціалу людини у наукових парадигмах.

ABSTRACT

In the article the features of philosophical and anthropological discourse of modern European philosophy. Philosophical rationalism and empiricism areas originally interpreted man in contemporary ideological and scientific world picture. It is noted in the statement of anthropocentrism concept in the philosophy of modern times. There is formation of epistemological, axiological and anthropological concepts of ethics. Updating anthropological topics in philosophy formed the prerequisites using human potential in research paradigms.

Ключові слова: антропологія, філософія, антропоцентризм, історія філософії, гуманізм, світогляд.

Keywords: anthropology, philosophy, anthropocentrism, history of philosophy, human, worldview.

Постановка проблеми. Філософія Нового часу, звільнившись від ідеологічних нашарувань, уже цілеспрямовано утверджувала ренесансний принцип антропоцентризму, тісно пов'язаний з основами наукового пізнання. В той час вже не Космос Стародавнього світу і не Бог середньовіччя, а Людина посідала центральне місце в Універсумі, закони якого вона намагалася пізнати завдяки науковому пізнанню. Заслугою Ф. Бекона, Р. Декарта й інших філософів Нового часу було те, що вони замість побудови онтологічних учень зосередили увагу безпосередньо на людині, правда, лише на її пізнавальній іпостасі, оскільки міркування про зовнішній світ у них не мали систематичного характеру. Все, що писали ці мислителі про людину, вписувалось у їхні гносеологічні та науково-методологічні побудови.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Філософсько-антропологічні концепції досліджувалися в кожній культурно-історичній епосі. Антропологічний дискурс в науковій картині світу повсякчас посідав одне з ключових місць.

Окремої уваги заслуговують праці класиків світової філософської думки епохи Нового часу, в яких завжди можна відшукати актуальні антропологічні ідеї, що сприяли утвердженню людиноцентризму. Це праці представників новоєвропейської філософії Ф.Бекон, Т.Гобс, Р.Декарт, Дж. Лок, Г.Ляйбніц, Б.Спіноза і багато інших.

Антропологічна тематика становить актуальну проблему філософії, про що свідчить значна кількість спеціальної літератури, де йдеться про особливості концепції антропоцентризму та розуміння співвідношення потенціалу людини та сутності природи (Е.Агаці, П.Гуревич, І.Фролов, М.Мамардашвілі, М.Каган, М.Попович).

Актуальними для нашої розвідки постають праці філософів, що висвітлюють філософсько-антропологічний дискурс суто в історичному розрізі епохи Нового часу (П.Гайденко К.Сергеев, В.Льїн, С.Нікітін, С. Хорунжий).

Мета нашої розвідки полягає в дослідженні філософсько-антропологічного дискурсу в історико-філософському розрізі новоєвропейської світоглядної парадигми. Особливістю вивчення людиномірності наукового знання полягає в дослідженні його особливостей у класичній науці. Відповідно до поставленої мети визначено **завдання** проаналізувати потенціал концепції антропоцентризму в новоєвропейській філософії та здатність людиноцентристського принципу виконувати регулятивну функцію в умовах формування та

утвердження в якості домінуючої природничо-наукової парадигми.

Епоха Відродження та Просвітництва – це період формування антропоцентризму як всеосяжного світогляду, що містив у собі прагнення поєднати все в пізнанні людини – автономно діючого й безперервно мислячого суб'єкта. Людина була покликана формувати себе не лише як центр Всесвіту, а й як основу всього сутнього.

Антропоцентризм виражався утвердженням думки про людину, яка претендує на повну автономність, і впевненість, що саме людині належить центральне місце в божественному Всесвіті. Набуття центрального місця стало можливим тільки за допомогою істинного знання – розуму світобудови. У цій перспективі антропоцентризм згодом отримував метафізичне обґрунтування в картезіанському принципі *Ego cogito* та реальне здійснення в інструментально-технологічній дієвості, властивій науці Нового часу. “У горизонті новоєвропейського антропоцентризму, що проявлявся при побудові філософських систем і науково-математичних теорій, недиференційований естетичний континуум, притаманний ренесансній свідомості, змінюється аналітичною картиною світу, яка передбачає мислення та спирається на суб'єкт-об'єктне відношення як у практичній діяльності, так і в пізнанні об'єктивної істини”. Отже, відбувся перехід до аналітичного, прогностичного мислення, що стало основою і орієнтиром розвитку науки. Залишалось відкритим питанням про те, як розвиватимуться наукові знання? Тобто, філософи і вчені постали перед проблемою, якими саме науками та якими методами буде тлумачитись роль і місце людини? Світогляд Відродження навіть не прагнув до створення такої аналітичної картини світу. Тогочасній свідомості не було властиве аналітичне мислення. Ренесансний антропоцентризм із притаманним йому магічним образом людини долався прогностичним мисленням, здатним задалегідь окреслювати горизонт своїх пізнавальних зусиль [10].

Варто зазначити, що вимальовувалася потреба в настановах, які б розтлумачили сутність і роль людини в новостворених науково-світоглядних пріоритетах. Для виконання цього завдання якнайкраще в умовах того часу підійшла саме наука зі своєю методологічною базою, своїми принципами філософського осмислення, зрештою, зі своїм прагненням виконувати домінуючу роль при вивченні людського буття.

На основі ідей Ф.Бекона і Р.Декарта відтворюється суть процесу антропологізації, характерного для новоєвропейської філософії. Вчення цих філософів мало свої особливості, водночас спиралося на спільну антропологічну константу, що дозволяє нам перейти до наукового тлумачення людиноцентричної концепції. Методологічні можливості антропоцентризму трансформувалися до наукової картини світу.

Як зазначає Є.Нікітін, бурхливий розвиток науки у XVII столітті сприяв утвердженню наукового знання, яке вже не потребувало ідеологічної філософської підтримки. Проте збереглася та набула нових орієнтирів тенденція до пізнавальної діяльності людини. Найближчі послідовники та учні Бекона (Гоббс і Локк) і Декарта (Ляйбніц) цікавилися не так наукою, як людським пізнанням, висуваючи людину головним питанням своїх філософських систем. Послідовники Бекона і Декарта не зберегли новацію, яка передбачала відмову від конструювання двокомпонентних філософських систем. *Де-факто* була продемонстрована можливість відмови від онтологій попередніх типів, але постала потреба *де-юре* довести потребу відмови від них. Розпочався нетривалий період співіснування нової – відкритої – форми антропологізації (запропонованої Беконом і Декартом, але остаточно не утвердженої) та старої – прихованої – форми антропологізації (характерної практично для всієї філософської думки докласичного періоду [8]).

Зрозуміло, що такий стан речей не міг довго тривати та потребував визначеності. Серед філософів, яким вдалося здійснити революцію у філософії, найбільш близьким до істини був Кант, який започаткував радикальні перетворення, що підвели теоретичну основу під процес антропологізації.

Особливість знання фізичного світу Нового часу полягає аж ніяк не в елімінації суб'єкта, а у свідомому його введенні до епістемологічної концепції. Людина усвідомлює, що вона не наділена божественною здатністю осягти абсолютну істину. Руйнується її впевненість у тому, що вона “диво природи”, “улюблене дитя Бога”, “вінець творіння”, що вона може стати “другим богом”. Буття розколюється на два рівні – буття саме собою (Бог і природа) і світ людини. Невідворотно відходить аристотелівська й беконівська впевненість у тому, що експериментальне природознавство може досягти абсолютно достовірного, безпомилкового знання про фізичний світ. Абсолютно достовірно людина може знати тільки те, що сама створила своїми руками чи думкою. Вперше епістемологія стає імовірнісною, приймаючи елементи скептичної аргументації. Сам скептицизм набуває специфічної “організованої” форми. «Філософія Нового часу, – згідно з твердженням С.Вовка, – знову й знову однобічно відтворює центральну дихотомію “буття самого собою” і “буття для нас”» [2].

На початку XIX ст. засновники і послідовники позитивізму фактично відкинули здобутки епістемологічної антропології, повернувшись до беконівського емпіризму з благими намірами – обґрунтувати

пріоритетне місце позитивної науки в культурі. Подальша відмова від емпіризму породила постпозитивістську філософію науки.

Отже, в епістемологічному вимірі філософської думки антропоцентризм є так само найважливішим елементом у структурі кожної концепції. Не випадково ще з античних часів історична пам'ять зберегла для нас промовисте “Пізнай самого себе, і ти пізнаєш богів і всесвіт”. У контексті гносеології людиномірність актуалізується у зв'язку, по-перше, з осмисленням когнітивного потенціалу самого суб'єкта пізнання, по-друге, зі створенням адекватних предметів пізнавальних засобів наук про людину. Тож епістемологічний аспект антропоцентризму, людиномірності наукового знання заслуговує спеціального дослідження.

Як зазначає М.Марчук, класична наука не раз давала привід звинувачувати її в антигуманізмі. “Антропоцентризм є специфічною формою гуманізму. Тому будь-які спроби позбавити людину привілейованого місця у центрі світобудови оцінюються не інакше як антигуманні” [7].

Прагнення досягти безальтернативної ідеальності та пізнати вищу істину стало фундаментом класичної науки і зробило її не вразливою та гнучкою до впливу різноманітних альтернативних поглядів, здатних до перманентних змін. Цілком очевидно, що в такому методологічному контексті людиномірні аспекти повністю нівелювались. Людина перетворювалася на звичайну структурну одиницю, частку природного світу. До того ж була часткою не дієвою, як у східній традиції, і не активною, згідно з західним тлумаченням. Людина стала пасивною часткою природи, як і будь-який інший об'єкт у світі, який має свій склад і призначення, але аж ніяк не роль і місце. Водночас навіть класично-наукова парадигма не позбавила людину її місця у світі.

Принагідно зазначимо, що процес антропологізації не був опозиційним до пріоритетів класичної науки. Як не парадоксально, самі ж ідеологи Нового часу не дозволили перетворити людиномірну концепцію в банальний теоретичний антропологічний складник. У своїх працях практично всі класики тієї доби свідомо чи не свідомо вказували на визначальний аспект, який характеризував позиціонування людини в світі. Людина позбавлялась активності та дієвості, але ніхто не заперечував ініціативності людини. Філософські напрями тлумачили цю людську особливість по-різному, залежно від вихідних принципів фундаменту побудови своїх систем.

Унікальна здатність людини виявляти ініціативу не дозволяла абсолютно еліминувати її суб'єктивномірний аспект. Зокрема, повертаючись до витоків новоєвропейської філософії, варто відзначити складність і неоднозначність цих ідей, оскільки всі вони були під потужним впливом становлення нової класично-наукової парадигми, яка формувала свої основи і сприяла такому явищу, як приховане вираження певних норм і процесів (у нашому випадку – антропологізації).

Новий світогляд апелював до обов'язковості очевидного досвіду. Формувалась аналітична картина світу. Принцип автономної діяльності, що пронизує європейську культуру після доби Відродження, набув свого фундаментального образу в позиціонуванні людини як субстанційного суб'єкта, який є абсолютно вільним у всіх своїх актах мислення. Ф.Бекон проголошував боротьбу з усляким "примарами" заради відновлення наук. Р.Декарт обгрунтував шлях "універсального сумніву". Спіноза говорив про потребу "лікування розуму". Вирішальною в усіх цих проектах була обставина, згідно з якою людина, що усвідомлює себе в антропоцентричній перспективі як вільну та автономну особу, прагнула звільнити себе. Саме тому в найбільш оригінальних системах новоевропейської класичної філософії постійно відтворюється виражена Декартом інтенція мислення "почати все спочатку" [10].

Цікавими в контексті нашого дослідження постають ідеї Бекона, який вважав, що головним вихідним пунктом наукової парадигми є природа. Знання та могутність людини ототожнюються, оскільки незнання причин ускладнює дію [6]. Варто зазначити, що класифікацію наук Бекон вибудовує, керуючись пізнавальними якостями людини. Доречно провести аналогію взаємозв'язку між науками, які базуються на людських якостях і математиці, людиною та природним світом. Звідси випливає, що природа хоча й формує основу світового порядку, вона є лише умовою для проживання та діяльності людини у цьому світі.

Декарт обмежує своє дослідження лише тими предметами, які досягаються знаннями. На відміну від Бекона, Декарт закликає шукати впорядкованість навіть там, де вона не простежується. Якщо людський розум не бачить у природі порядку, то це лише недолік розуму. Декарт відводить людині ключову роль у пізнанні природи, при цьому не знімаючи з неї відповідальності за цей процес. Аналізуючи власне "я", людина усвідомлює, що є лише суб'єктом власного пізнання. Об'єктом людина може бути тільки для іншого "я". Цим вищим "я" є Бог, який, створивши та задавши певний рух, надалі в цей процес не втручається [9].

Отже, Бог створив умови існування світу, а вже мета цього існування належить людині, що пізнає. Пізнаючи істину, людина може помилятися. Проте помилки походять не від Бога, а від самої людини. Це свідчить про те, що в період становлення новоевропейської науки та філософії людина переставала бути об'єктом. Натомість, залишала за собою фундаментальні якості дієвості та ініціативності. Ми констатуємо позицію, згідно з якою емпіристи і раціоналісти відштовхувалися від наявності в індивіда пізнавальних якостей (почуття та розуму).

У цьому контексті, **перспективами подальших досліджень** є аналіз філософсько-антропологічного

дискурсу в парадигмі новоевропейської філософії. Наразі актуальними залишаються гносеологічні, аксіологічні та етичні аспекти людиноцентристської концепції, які утверджувались в філософії Нового часу.

Висновки. На основі ідей Бекона, Декарта та інших мислителів того часу формується процес антропологізації новоевропейської філософії. Вчення цих філософів мало свої особливості, спираючись водночас на спільну антропологічну константу, що дозволяє нам перейти до наукового тлумачення людиноцентричної концепції. Методологічні можливості антропоцентризму трансформувалися в наукову картину світу. У добу класичної науки відбувалася елімінація суб'єктивно-людиномірних аспектів знання. Філософсько-історичний процес антропологізації набув прихованої форми, що дозволило уникнути усунення з картини світу людини як дієвого фактору її розвитку.

Список літератури

1. Бэкон Ф. Новый Органон. Афоризмы об истолковании природы и царства человека: Соч. в 2-х т. / Ф.Бекон. – Т. 2: [общ. ред. А.Субботина]. – М.: Мысль, 1978. – 573 с.
2. Вовк С. Філософські основи природознавства / С.Вовк. – Ч. 1. Логіко-гносеологічні основи природознавства. – Чернівці: Прут, 2001. – 112 с.
3. Гуревич П. Философия человека [Электронный ресурс] / П. Гуревич. – Режим доступа: <http://www.psylib.ukrweb.net/books/gurep01/index.htm>
4. Декарт Р. Рассуждение о методе: соч. в 2-х т. / Р.Декарт; [пер. с лат. и франц.], [сост., ред., вступ. ст. В.Соколова]. – Т. I. – Мысль, 1989. – 654 с.
5. Каган М. Человек как проблема современной философии [Электронный ресурс] / М. Каган. – Режим доступа: <http://www.anthropology.ru/ru/texts/kagan/man.html>
6. Лега В. Лекции по истории западной философии [Электронный ресурс] / В. Лега. – Режим доступа: <http://www.rondon.org/lvp/lpizf/index.htm>
7. Марчук М. Ціннісні потенції знання / М.Марчук. – Чернівці: Рута, 2001. – 319 с.
8. Никитин Е. Об одной тенденции в развитии философии / Е.Никитин // Вопросы философии, 2001. – № 10. – С. 88-98.
9. Рыжко В. Проблема субъекта и объекта в истории философии и в современной философии / В.Рыжко, В.Звиглянич // Субъект и объект как философская проблема. – К.: Наукова думка, 1979. – С. 13-54.
10. Сергеев К. Ренессансные основания антропоцентризма / К.Сергеев. – М.: Наука, 2007. – 592 с.